

ÉVES JELENTÉS – 2024

A MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET VÍZIMADÁR-VÉDELMI SZAKOSZTÁLY PROGRAMJAINAK TEVÉKENYSÉGÉRŐL

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	3
2. Monitoring jellegű, védelmet megalapozó tevékenységek:	4
2.1. Országos vizes élőhelykataszter program beindítása.....	4
2.2. Vízimadár monitoring kiterjesztése:.....	4
2.3. Fészkelő állomány és átvonuló állomány felmérése	5
2.4. Fajspecifikus szinkron számlálások szervezése	6
3. Természetvédelmi és társadalmi programok	9
3.1. Pályázatok kidolgozása és megvalósítása.....	9
3.2. Kommunikáció.....	9
3.3. MME belső pályázat	10

1. Bevezetés

A szakosztály 2021. április 9.-én alakult meg újra, online alakuló ülés keretében.

2024-ben a Szakosztály elnökségi tagjai voltak:

Balla Dániel (titkár)

Csibrány Balázs

Szász Előd

Pitó Andor

Tokody Béla

Zalai Tamás (elnök)

A 2024-es év a 2021-es évben megalapozott tevékenységeket végeztük el, valamint programokat dolgoztunk ki a 2025-as év vonatkozásában is.

Emellett megvalósítottuk a belső pályázat keretében támogatásban rögzített programunkat is, amely a vízimadár monitoring program (VM) átdolgozását, kibővítését és népszerűsítését célozta meg, valamint az országos sűrűszinkron beindítását.

A középtávú munkatervben meghatározott feladatok előrehaladása a 2024-es évben:

2. Monitoring jellegű, védelmet megalapozó tevékenységek:

2.1. Országos vizes élőhelykataszter program beindítása

A szakosztályon belül Csibrány Balázs a program koordinátora.

A magyarországi vizes élőhelyek esetében, kiterjedéstől függetlenül egy egyszerű, ökológiai, természetvédelmi és kezelési adatokat összegző adatfelvételezést tervezünk elindítani, amely alapul szolgál a védelmi koncepciók kidolgozásához.

2022-ben kidolgoztuk a program részletes tervezetét.

2023-ban jórészt elvégeztük a Vízimadár Adatbázis-ban szereplő térképi állományának felülvizsgálatát, területek pontosítását, amelyet 2024. során véglegesítettünk.

A Monitoring Központ nem tudta megoldani a program működtetéséhez szükséges informatikai fejlesztést, ezért az a 2025-es év prioritása lesz.

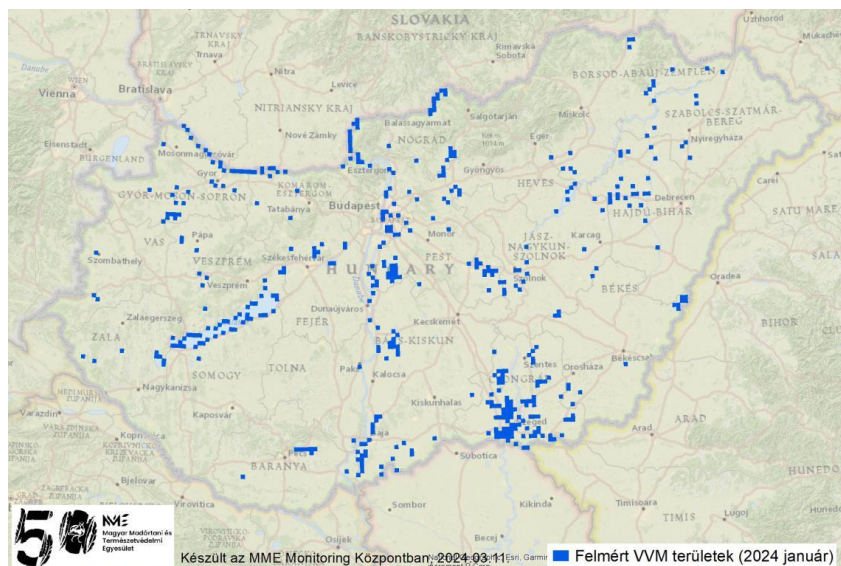
2.2. Vízimadár monitoring kiterjesztése:

A program felelőse Zalai Tamás.

2024-ben a belső pályázati keretünket is erre a feladatra használtuk fel. Célunk a Vonuló Vízimadár Monitoring (VVM) kiterjesztése egy újragondolt elnevezés alatt; Vízimadár Monitoring (VM) néven, annak protokolljának kidolgozása és a rendszeres, az ország összes fontos vizes élőhelyre való kiterjesztése, területi koordinátori hálózat felállításával. Cél a már folyó monitoring kiterjesztése. A monitoring eredmények rendszeres (éves szintű) publikálása, eredmények bemutatása a tudományos közönség és széles nyilvánosság, illetve a döntéshozók számára.

A program eredményeit a belső pályázati beszámoló tartalmazza.

2024-ben folyamatos volt a monitoring, a 2024. évi januári hóközepi szinkron („Midwinter Count”) eredményeit honlaphírben mutattuk be.

1. ábra: 2024. évi januári hóközepe szinkronba bevont területek

2.3. Fészkelő állomány és átvonuló állomány felmérése

A program felelőse Balla Dániel.

Jelenlegi szervezeti rendszerben (önálló munkatárs hiánya) nem tudunk országos felmérés megszervezését elindítani.

2025-ben az „Év madara” programhoz kapcsolódóan a bőjti réce és a kanalas réce országos állományfelmérését célozzuk meg.

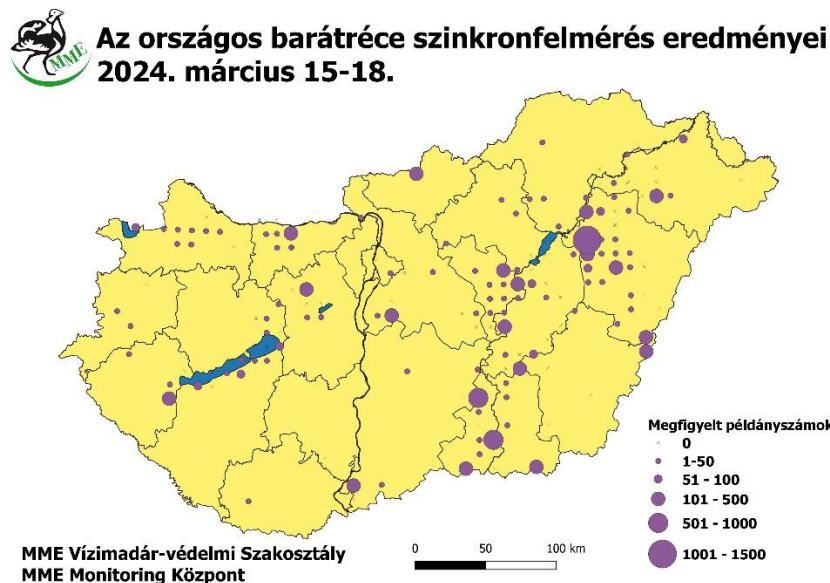
2.4. Fajspecifikus szinkron számlálások szervezése

A program felelőse Csibrány Balázs.

2024-ben az elnökség döntése alapján a vadludak, a barátréce (*Aythya ferina*), a cigányréce (*Aythya nyroca*), a nagy goda (*Limosa limosa*) valamint a sirályfélék szinkronszámlálását végeztük el az alábbiak szerint:

- 2024. január: országos téli sirály szinkron;
- 2024. február: országos téli sirály szinkron;
- 2024. március: országos tavaszi barátréce szinkron;
- 2024. március: országos tavaszi nagy goda szinkron;
- 2024. április: országos tavaszi barátréce szinkron;
- 2024. szeptember: országos őszi cigányréce és barátréce szinkron;
- 2024. november: országos őszi sirály szinkron;
- 2024. november: országos vadlúd szinkron;
- 2024. december: országos téli sirály szinkron.

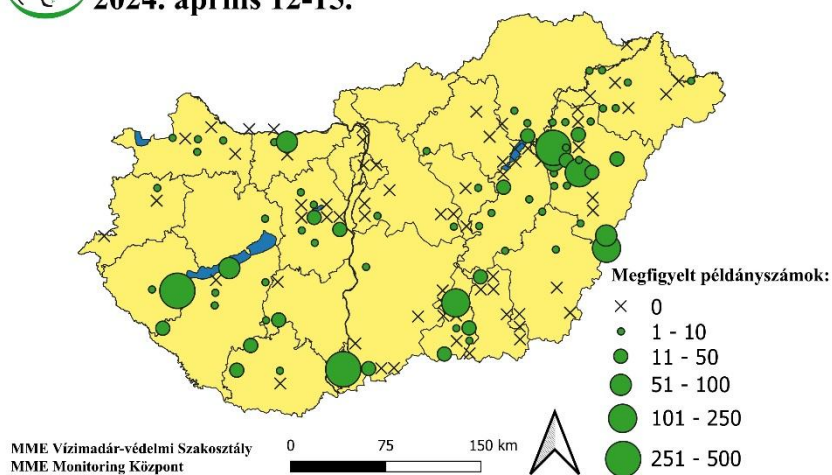
A szinkronszámlálások eredményeiről hét honlapcikkben számoltunk be. A novemberi vadlúdszinkron összefoglalóját 2025. márciusában tesszük közzé.

2. ábra: 2024. évi barátréce szinkronfelmérés eredményei

Az országos cigányréce szinkronfelmérés eredményei 2024. április 12-15.

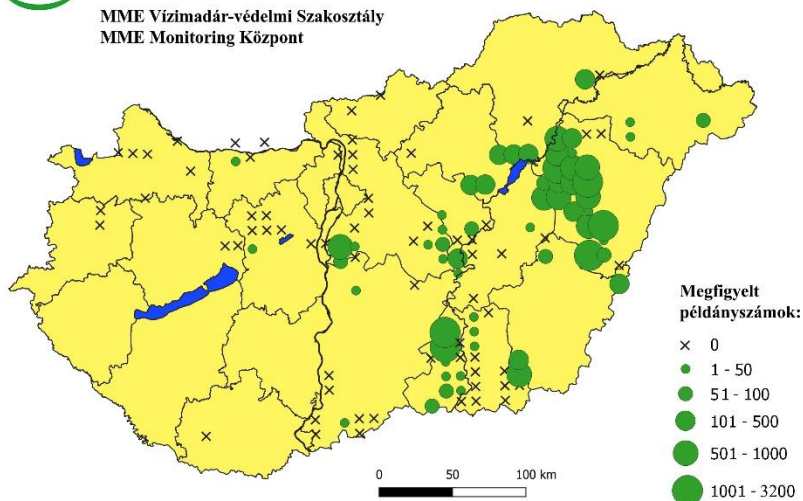

3. ábra: 2024. évi cigányréce szinkronfelmérés eredményei

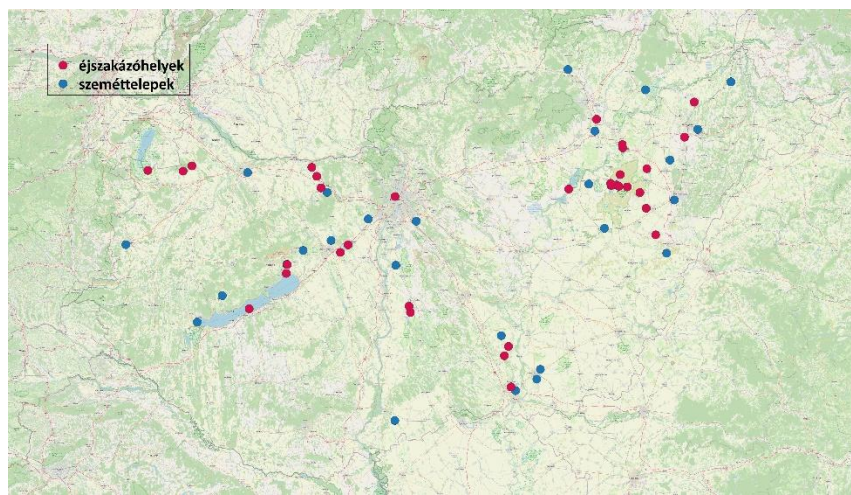

Az országos nagy goda szinkronfelmérés eredményei 2024. március 29. - április 1.

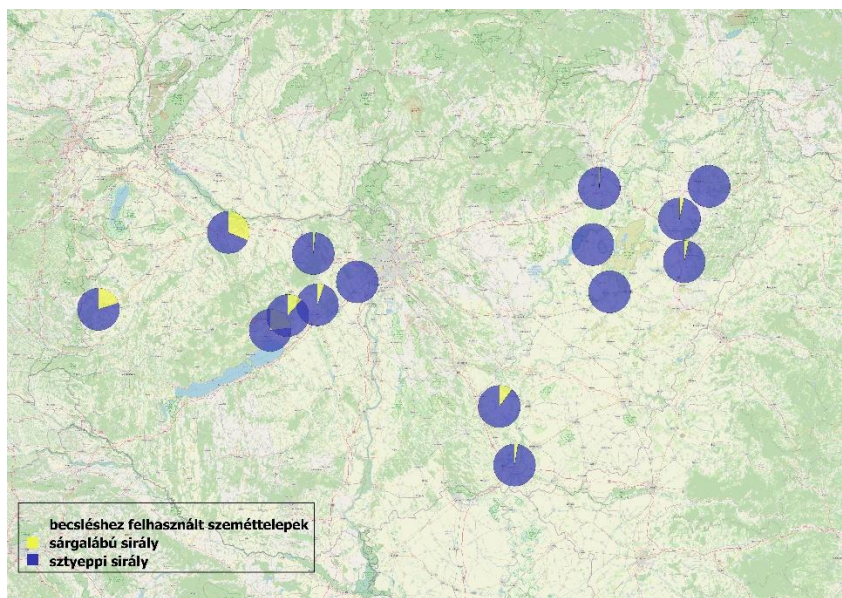
MME Vízimadár-védelmi Szakosztály
MME Monitoring Központ

4. ábra: 2024. évi nagy goda szinkronfelmérés eredményei

5. ábra: 2024. novemberi sirályfelmérés helyszínei

6. ábra: 2024. novemberi sirályfelmérés részeredményei

3. Természetvédelmi és társadalmi programok

3.1. Pályázatok kidolgozása és megvalósítása

SAFEHAVENLIFE: A program felelőse Tokody Béla.

A program keretében 2024-ben benyújtásra került egy LIFE természetvédelmi pályázat „*Élőhely-láncolat létrehozása a Pannon szikes tavak és veszélyeztetett vízimadárfajai számára (SAFEHAVENLIFE)*” címmel a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság, és Sándorfalva önkormányzatának bevonásával. A projekt összköltségvetése 2.000.000 €.

A pályázati eredményhirdetés várható időpontja 2024. március.

Sirálytani konferencia:

A program felelőse Pitó Andor.

A programot az Agrárminisztérium Természetmegőrzési Főosztályával történt egyeztetés hívta életre, mivel az országjelentéshez szükségessé vált a telelő egyedek száma is sárgalábú, sztyeppi, szerecsen-, danka- és viharsirály esetében. A felmérések már a konferencia előtt elkezdődtek, így januárban és februárban megtörténtek az első szinkron számolások.

Az eseménynek a sándorfalvi Szalakóta látogatóközpont adott otthont, melyre **2024. március 22-24.** között került sor. Összesen **25 résztvevő** volt jelen és több, mint 50 ember követte online a programot.

- A találkozó elsődleges célja egy közösség megteremtése volt.
- Lehetőség nyílt a sirályok határozásának áttekintésére és az elkövetkezendő felmérések átbeszélésére.
- A fajokat veszélyeztető aktuális természetvédelmi problémák területenkénti áttekintése is megtörtént.

A szinkronokról és a konferenciáról is honlapcikkben számoltunk be.

3.2. Kommunikáció

A program felelőse Balla Dániel és Tokody Béla.

A 2021-ben elindított zárt és nyílt Facebook csoportunkban folyamatosan jelentettünk meg híreket a munkánkról, eredményeinkről.

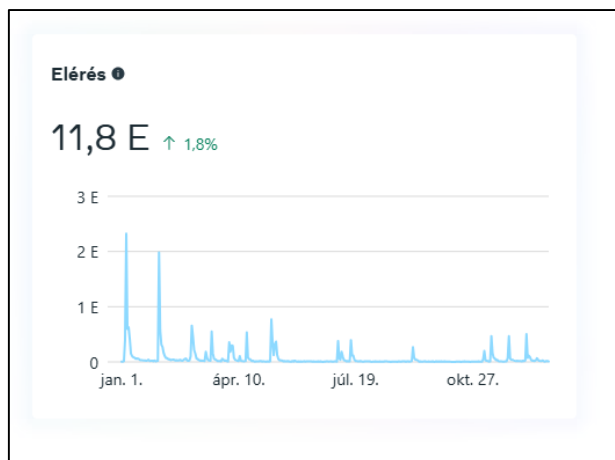
FACEBOOK kommunikáció 2024:

posztok száma: 18

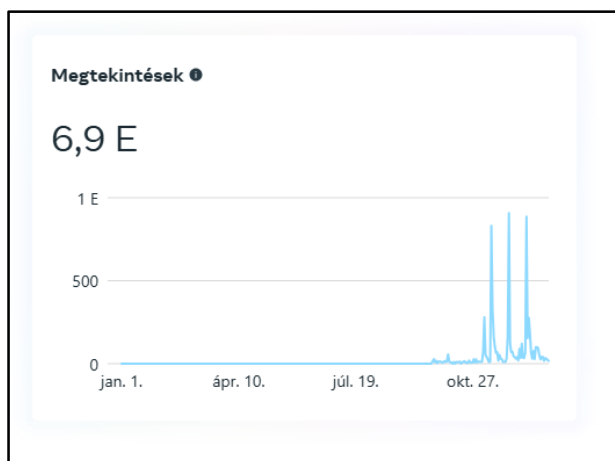
MME Vízimadárvédelem: 2900 követő, 2700 kedvelés

Elérés: 11 787

Megtekintés: 6900

FB MME Vízimadár-védelem eléérései 2024

FB MME Vízimadár-védelem megtekintései 2024

MME weboldal kommunikációja 2024:

VVSZ aloldal:

13 hír jelent meg, amelyek kikerültek az MME főoldalára is.

3.3. MME belső pályázat

AZ MME VVSZ első megalakulása, illetve megszűnése majd többszöri újjáalakulása során a magyarországi vízimadár-monitoring története kaotikus, a rendszeres, havi szinten szervezett felmérések, illetve az arra vonatkozó protokoll (<https://mme.hu/vonulo-vizimadar-monitoring-program-vvm>) nem követte le a már rendelkezésre álló online adatbázist, illetve a felmérők számára történő visszacsatolás is hiányzik, amely miatt a felmérők száma is csökkent.

A pályázat tárgya:

a) A Vonuló Vízimadár Monitoring (VVM) kiterjesztése újra gondolt elnevezés alatt; Vízimadár Monitoring (VM) elnevezéssel, annak protokolljának kidolgozása és a rendszeres, az ország összes fontos vizes élőhelyre való kiterjesztése, területi koordinátorok felállításával.

b) A vízimadarakon belül a sirályfélék költő-és telelő-állománya folyamatosan csökken egész Európában. Az Agrárminisztérium Természetmegőrzési Főosztályának kötelezettsége a Madárvédelmi Irányelv szerinti, 2025-ben esedékes országjelentés telelő sirályokra vonatkozó kérdéseinek pontos megválaszolása. Mivel erre vonatkozó protokoll és arra alapozott, országos léptékben szervezett monitoring eddig nem létezett, ezért a VVSZ megszervezi az első hazai sirálykonferenciát, amelynek feladata megalapozni ezt a felmérést.

Pályázati költségvetés 2024-ben: 730 000 Ft

Megcélzott eredmények:

- Országos VM koordinátor-rendszer felállítása
- I. Magyar Sirálykonferencia megszervezése és megrendezése
- Az ország teljes területének lefedése, különös tekintettel a téli időszakban végzett Balaton és Duna monitoringra: a feltöltött és kiértékelt VM adatok 20 %-al történő növelése a 2023-as bázisához
- A havi megfigyelések alapján negyedévente egy összefoglaló jelentés elkészítése és nyilvános publikálása az MME VVSZ oldalán és a közösségi médiában, különös tekintettel a következő hónapokra: január közepi („Mid-Winter”-monitoring, barát-és cigányréce monitoring, nagy goda-monitoring, „Vadliba-monitoring”.
- Három MAP-feltöltéshez kötődő „kihívás” meghirdetése a feltöltött MAP teljes (vízimadár) lista alapján, ehhez kapcsolódó VVSZ-ajándéktárgyak motiválása alapján

Elért eredmények:

- Az országos koordinátor-hálózat felállításra került, a vízimadár-monitoring költőállomány-felmérési módszereinek átdolgozása megtörtént (pdf-mellékelve), a Balaton őszi-és téli időszakában történő teljes monitoring-rendszere megvalósult.

A munka eszközei a következők voltak:

- offline (Madarászfutam, MME-IFI Vártanapok, Tatai Vadlúdsokadalom) -és online előadások, személyes tárgyalások koordinátorokkal
- az I. Sirálytani konferencia megszervezése megvalósult (lásd beszámoló).

A MAP adatbázisba feltöltött adatok a 20 %-os történő vállalt célhoz a következőképpen alakultak:

- 2023.02.01. - 2024.01.31. 7030 teljes fajlista
- 2024.02.01. - 2025.01.31., 11 199 teljes fajlista

Ez 59 %-os növekedést jelent, amely több mint kétszerese a vállalt számnak! (adatok MME Monitoringközpont)

A vállalt fajspezifikus monitoringok (barát-és cigányréce, nagy goda és vadliba-monitoring) leszerzése megtörtént, a hóközepi VM felhívásai közösségi médián és email-listán keresztül megtörtént, az adatok negyedéves összefoglaló formájában az

https://mme.hu/csoportok/vizimadarvedelmi_szakosztaly webhelyen rendszeresen publikálásra került.

Három MAP-feltöltéshez kötődő „kihívás” lebonyolításra került (<https://map.mme.hu/challenges/challenge/17>): 32 megfigyelő nevezett be a versenybe, adataik feltöltésre kerültek, az ajándékok kiosztása február végéig megtörtént.